

Tjänsteskrivelse

Handläggare
Kia Fernlund, kontorschef
Tfn 026-17 80 00
kia.fernlund@gavle.se

IVO
Inspektionen för vård och omsorg
Box 423
701 48 Örebro

Beslut och begäran om redovisning, dnr 3.5.1-21326/2020-16

Bakgrund

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har i meddelande daterat 2021-02-02 inkommit med beslut och begäran om redovisning, vårt dnr 20ON223.

IVO har genomfört en tillsyn av medicinsk vård och behandling till äldre personer med misstänkt eller konstaterad covid-19 som bor på ett särskilt boende som drivs av Omvårdnadsnämnden i Gävle kommun. I tillsynen har IVO granskat om det funnits förutsättningar för att ge god vård till dessa personer.

IVO har i tillsynen funnit brister i Omvårdnadsnämnden i Gävle kommuns verksamhet.

IVO begär med stöd av 7 kap. 20 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, att nämnden ska redovisa sin inställning till de brister som IVO konstaterat.

Redovisningen ska även innehålla de eventuella åtgärder som nämnden i sitt systematiska patientsäkerhetsarbete har vidtagit eller planerar att vidta för att komma till rätta med bristerna.

Redovisningen ska innehålla uppgifter om när eventuella åtgärder genomfördes eller kommer att genomföras.

Svar från Omvårdnadsnämnden

Tillsynen avser medicinsk vård och behandling till äldre personer med misstänkt eller konstaterad covid-19 som bor på särskilt boende, i det här fallet Vallongården avdelning K-M.

Omvårdnadsnämnden avser att i svaret redogöra för dels redan genomförda, lokala åtgärder, dels för sektorsövergripande planerade och pågående åtgärder. Svaret innefattar även en separat granskning som genomförts av MAS avseende de delar som avser hälso- och sjukvård när det gäller dokumentation, delegering samt MAS uppdrag. Utifrån granskning har en särskild åtgärdsplan tagits fram.

Vid tiden för IVO:s tillsyn var pandemin fortfarande en ny företeelse och tempot mycket högt gällande upprättande av rutiner, riktlinjer och krav på följsamhet gentemot dessa. Kunskap om vad smittspridning innebar och rekommendationer om hur det förebyggande arbetet skulle bedrivas ändrades från vecka till vecka, vilket bidrog till oro och rädsla hos ordinarie och timanställd personal för att själva bli smittade. Nu är läget annorlunda så till vida att det råder stabilitet och trygghet i arbetet med rutiner för att förebygga smittspridning, basala hygienrutiner och klädregler samt skyddsutrustning.

Omedelbara, redan genomförda åtgärder på Vallongården

- Översyn och justering av vikariehanteringen i samarbete med den kommungemensamma bemanningsenheten (genomfört 2020).
- Säkerställande av introduktionen till vikarier avseende rutiner vid misstänkt eller konstaterad covid 19-smitta (påbörjat 2020, löpande arbete därefter).
- Kompetenshöjande insatser för omvårdnadspersonal avseende vård i livets slut, social dokumentation och avvikelshantering (genomfört 2020).
- Kompetenshöjande insatser för omvårdnadspersonal avseende basala hygienrutiner och klädregler samt observationer gällande följsamhet gentemot dessa rutiner (påbörjat 2020, löpande arbete därefter beroende på olika verksamheters behov och grad av följsamhet).
- Utifrån hög sjukfrånvaro samt tillfällig tjänstgöring av bemanningssköterska som bedömts kunna påverka vårdkvaliteten flyttades en erfaren sjuksköterska från annat vård- och omsorgsboende till det berörda boendet, Vallongården (genomfört 2020).
- Förstärkning av kompetens hos omvårdnadspersonal med intern rekrytering av erfarna undersköterskor (pågående åtgärd).
- Översyn, förtydligande och individuell anpassning av rutiner för hur information till kund och anhöriga gällande kunders hälsotillstånd ska ske (genomfört 2020).
- Kvalitetsmöte med Verksamhetschef HSL, MAS, enhetschef och sjuksköterskor för uppföljning av åtgärder.

Planerad åtgärd; Övergripande översyn av hälso- och sjukvårdsorganisationen

Det finns en risk för att arbetet med den kommunala hälso- och sjukvården blir splittrat och att sättet den organiserats på försvårar att arbeta på ett fokuserat sätt. De utmaningar och krav på snabba omställningar verksamheterna har ställts inför i samband med pandemin och de brister som identifierats i IVO:s tillsyner av kommuner och regioner förstärker behovet av att säkerställa en tydlig organisation inriktad på samverkan.

Framtiden med God och nära vård ställer krav på flexibilitet och nära samverkan med primärvården är en förutsättning. Dessutom finns ett behov av att fokusera på den strategiska kompetensförsörjningen – attrahera, rekrytera och behålla legitimerad personal.

En arbetsgrupp har tillsatts av sektorledningen och fått uppdraget att genomlysna och identifiera eventuella otydligheter i nuvarande organisation samt ta fram förslag på en struktur där hälso- och sjukvårdsfrågorna samlas i ett eget verksamhetsområde. Arbetet innefattar omvärldsbevakning, främst via kontakt med Resultatnätverket för ekonomisk jämförelse (R9-kommunerna); Västerås, Linköping, Södertälje, Gävle, Norrköping, Uppsala, Jönköping, Örebro och Eskilstuna.

Arbetet med hälso- och sjukvårdsorganisationen beräknas pågå under våren och sommaren 2021.

MAS granskning

Under pandemin har det uppmärksammats att det har varit svårt att följa vården genom HSL-dokumentationen. Valfärd Gävle håller med om att det finns brister så som i arbetssätt, bedömningar och utförande av arbetsuppgifter samt att boende och närstående inte alltid givits information och varit delaktiga i vården. Det är viktigt att närstående och patienter är delaktiga i sin vård och får vara med i de medicinska beslut som tas av legitimerad personal. I detta arbete är det viktigt att inte överta en annan professions åtagande som att framföra brytpunktsamtal eller att göra en medicinsk bedömning.

Genom dokumentationen ska det tydligt framgå hur informationsöverföring skett mellan sjuksköterska och läkare, sjuksköterska till omvårdnadspersonal och hur information givits till närstående /anhöriga. Vården ska dokumenteras så att det går att följa resonemang om den planerade vården och vårdplaner ska vara upprättade och uppföljda så att hög patientsäkerhet uppfylls.

Arbetssätt som har uppmärksammats är att omvårdnadspersonal har givit injektioner t ex av morfinpreparat och Midazolam - detta kan ske i undantagsfall. Omvårdnadspersonal som utför denna arbetsuppgift är noga utvald av sjuksköterska på boendet och delegerad. Sjuksköterska har kontrollerat att den som tagit emot delegeringen har kunskap och kan utföra uppgiften. Innan omvårdnadspersonal ger läkemedlet ska sjuksköterska kontaktas för konsultation och bedömning, detta ska även dokumenteras noggrant. Det ska finnas enbart en dos uppdragen och sjuksköterska ska åka till boendet för att iordningställa en ny dos till nästa tillfälle. Sjuksköterska ska då göra en bedömning och utvärdering av den givna dosen samt dokumentera detta i journalen. Enligt rutin ska MAS informeras innan dessa delegeringar görs. Under den första vågen i pandemin då sjukdomsförloppen ofta gick fort gjordes undantag från rutinen att MAS inte kontaktades innan delegering för

godkännande. Detta gällde främst om behov uppstod under kvällar, helger och nätter.

MAS har i flera Lex Maria uppmärksammats att vården inte går att följa genom HSL-dokumentationen samt att bedömningar inte sker av legitimerade i den utsträckning som behövs - detta skiljer sig i kommunen så även tid på dygnet.

MAS har inte kunnat utföra sina arbetsuppgifter så som Omvårdnadsnämnden har beslutat då MAS arbetsuppgifter i och med pandemin förändrats till att i stort handla om att uppdatera rutiner och instruktioner som följd av ny information från olika myndigheter samt riktlinjer från Smittskyddsenheten och vårdhygien i Region Gävleborg. MAS har även varje vecka deltagit i samverkansmöten mellan Region Gävleborg och länets kommuner. Syftet med denna samverkan var och är fortfarande att diskutera medicinska frågor och fatta beslut om vissa gemensamma rutiner. Från Region Gävleborg var chefsläkare i primärvården, biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör, smittskyddsläkare och hälsovalskontoret representerade och från länets kommuner var medicinskt ansvariga sjuksköterskor och medicinskt ansvariga för rehabilitering, MAR, representerade. MAS fick även under denna tid arbeta med personalfrågor, personalprovtagning och skyddsutrustningsfrågor vilket upptog stor del av ordinarie arbetstid.

Under 2020 arbetades nya samverkansavtal/läkaravtal för särskilt boende fram, ett ramavtal som är övergripande samt ett lokalt samverkansavtal som reglerar hur samverkan ska genomföras i varje enskild verksamhet.

Åtgärdsplan 2021

Dokumentationsutbildning i HSL för all legitimerad personal inom Vårdförvaltningen Gävle

Utbildning i läkemedel och delegeringar för samtliga sjuksköterskor och enhetschefer

Nytt forum för legitimerad personal och berörda chefer inom Vårdförvaltningen Gävle, leds av MAS och MAR i syfte att öka kompetensen kring hälso- och sjukvårdsfrågor.

Utbildning och införande av ViSam beslutstöd för samtliga sjuksköterskor.

2021-03-12

Elisabeth Carlson Cederholm (C)
Ordförande
Omvårdnadsnämnden